

DECIZIE

08 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului

Judecătorii:

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" împotriva
deciziei din 29 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎMCA "Grawe
Carat Asigurări" SA împotriva Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule
mun.Chișinău(în continuare BNAA) privind apărarea onoarei, demnității și
reputației profesionale, încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de
judecată

c o n s t a t ă :

La data de 28.11.2013 ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" SA a depus în instanța
de judecată cerere împotriva Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule
mun.Chișinău(în continuare BNAA) privind apărarea onoarei, demnității și
reputației profesionale prin constatarea de către instanță a răspândirii de informații
defăimătoare prin scrisoarea fără dată și fără număr adresată Consiliului de
Administrație al BNAA; cu obligarea pârâtului de a dezminți toate informațiile
răspândite prin scrisoarea fără dată și număr adresată Consiliului de Administrație
al BNAA sub forma adresării unei dezmințiri scrise către reclamant și BNAA cu
următorul text: „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, prin prezenta
dezmințe toate informațiile răspândite prin scrisoarea fostului director Ruslan
Petrusenco fără dată și număr adresată Consiliului de Administrație al Biroului
Național al Asiguratorilor de Autovehicule, informațiile respective sunt neadevărate
și nefondate”. De asemenea a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de
99000,00 lei, a prejudiciului moral în mărime de 1000,00 lei și a taxei de stat în
mărime de 3200,00 lei.

În susținerea acțiunii s-a indicat că declarațiile fostului director al Biroului
Național al Asiguratorilor de Autovehicule - Ruslan Petrusenco adresate Consiliului
de Administrație BNAA prin scrisoarea fără dată și număr le consideră ca îndreptate
spre știrbirea reputației profesionale a CA „Grawe Carat Asigurări” S.A. Nu
corespund realității cele indicate de pârît precum că la încheierea a 450 contracte
reclamantul ar fi încălcat legislația în vigoare. Scrisoare a depășit statutul unei

simple scrisori expediate BNAA spre examinare, fiind publicată în mai multe surse mass-media. Publicațiile sunt datate cu 9-11 octombrie 2013 când S.A „Grave-Carat” nu a primit materialele care au stat la baza excluderii sale din sistemul Carte Verde, printre care și scrisoarea vizată. La 16 octombrie 2013, BNAA a remis reclamantului materialele examinate la ședința Adunării Generale extraordinare a membrilor cu drepturi depline ai BNAA din 27 septembrie 2013.

Menționează reclamantul că prevederile art.8 lit. c) a Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare nu sunt aplicabile în speță.

Indică reclamantul că nu corespund realității declarațiile pîrîtului precum că SRL”Grawe Carat” a fost prima care a mediatizat conținutul scrisorii fostului director al BNAA către Consiliul de administrație al BNAA. Astfel, la data de 9 octombrie 2013 pe site-urile adevarul.ro, dosug.md, old.eco.md și libnet.md a fost publicat anunțul: „BNAA: în șapte luni ale acestui an S.A „Grawe-Carat Asigurări” a comis 450 de încălcări la încheierea contractelor de „Carte Verde”. Același comunicat a fost publicat la data de 10 octombrie 2013 pe paginile timpul.md și bal.kanpress.md, iar la 11 octombrie 2013 - pe logos.press.md și pe e-stireazilei.ro.

Afirmă reclamantul că nu sunt veridice declarațiile pîrîtului că scrisoarea privind analiza contractelor de asigurare Carte Verde încheiate de reclamant sunt rezultatul unui proces de monitorizare, fiind o prerogativă a directorului BNAA în conformitate cu art.77 lit. κ) din statutul BNAA. Din contextul articolului invocat, în coroborare cu art.31 alin.(l) lit. a) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare, Legea nr. 414), BNAA ar avea dreptul să monitorizeze doar executarea obligațiilor financiare în legătură cu accidente rutiere produse în afara teritoriului Republicii Moldova, avînd ca acoperire polițele de asigurare Carte Verde ale reclamantului. Mai mult, singura obligație a BNAA, reieșind și din scopul său enunțat în art.3 din Statutul BNAA, constă în verificarea respectării de către companiile de asigurări a termenilor de plată a prejudiciilor cauzate în afara teritoriului Republicii Moldova. BNAA nu este împuternicit să constate în acțiunile companiilor de asigurări încălcarea legislației, deoarece o astfel de atribuție a fost instituită Comisiei Naționale a Pieții Financiare(CNFP). Conform rezultatelor controlului intern efectuat de Departamentul asigurări auto a companiei și hotărîrii CNPF nr. 21/1 din 04.04.2014 cu privire la prescrierea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule de a respecta legislația s-a constatat că reclamantul a admis doar 36 cazuri de aplicare incorectă a categoriei autovehiculului, din care 21 reclamantul le-a depistat de sine stătător reținînd din contul intermediarilor diferențele de primă neîncasată.

Menționează reclamantul că nu a contestat faptul săvîrșirii de către intermediari a unor erori, ceea ce a fost reflectat și în procesul-verbal al ședinței Adunării Generale extraordinare a membrilor cu drepturi depline a BNAA din 27 septembrie 2013, la pagina 5, audieri cu privire la respectarea legislației în domeniul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto se indică „astfel, constatăm că toate companiile membre a BNAA - emitente a certificatelor Carte Verde au comis încălcări la aplicarea categoriilor de autovehicule pentru stabilirea primei de asigurare și în 7 luni ale anului curent au cauzat pierderi de peste 2.9 mln. lei.”

Reclamantul indică că conform rezultatelor verificărilor efectuate de CNPF, rata erorilor admise de compania sa este cea mai mică, în comparație cu celelalte companii de asigurări supuse controlului, BNAA, însă, a evitat să scoată la iveală situația reală referitoare la încălcarea de către toate companiile de asigurări a categoriilor autovehiculelor ceea ce duce la aplicarea greșită a primei de asigurare, dar a ales să publice informații doar despre reclamant.

De asemenea, menționează reclamantul că CNPF nu ar avea dreptul să emită oricare prescripții în privința acestuia, deoarece în art.30 alin.4) din Legea nr.414 se indică că activitatea Biroului Național este supusă supravegherii de către autoritatea de supraveghere în corespundere cu prevederile legislației. Potrivit dispozițiilor art.4 alin.1) din Legea nr.192 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, autoritatea Comisiei se extinde asupra participanților la piața financiară nebancară, care cuprind emitenții de valori mobiliare, investitorii, asigurații, organizațiile de autoreglementare pe piața valorilor mobiliare, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, membrii asociațiilor de economii și împrumut, clienții organizațiilor de microfinanțare și participanții profesioniști la piața financiară nebancară. Art. 9 lit. d) din același act normativ prevede că Comisia Națională a Pieței Financiare are dreptul să expedieze participanților la piața financiară nebancară prescripții spre executare obligatorie, inclusiv în ce privește desfășurarea adunărilor generale ale acționarilor, să ceară participanților la piața financiară nebancară prezentarea documentelor contabile și a altor documente necesare, explicațiilor orale și scrise. Mai mult, conform listei organelor abilitate cu dreptul de a iniția controale, anexă la Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, CNPF este abilitată cu dreptul de a iniția controale privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor, inclusiv în cadrul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Indică reclamantul că BNAA nu a contestat niciodată hotărârile CNPF în legătură cu controalele efectuate. De asemenea, nu există nici o hotărâre judecătorească care ar constata incapacitatea decizională a CNPF de a adopta asemenea hotărâri (prescripții).

Relatează reclamantul că afirmațiile pîrîtului referitor la faptul că CNPF nu ar avea acces la sistemul informațional RCAData sunt incorecte, deoarece în conformitate cu pct.7 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 133 din 27.02.2012 cu privire la aprobarea conceptului tehnic al Sistemului automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Comisia Națională a Pieței Financiare este posesorul sistemului informațional RCAData și deținătorul registrului celor autorizați de ea în utilizarea sistemului RCAData.

Conform art.31 alin.1) lit. g) al Legii nr. 414, BNAA are ca atribuție inclusiv utilizarea, în comun cu autoritatea de supraveghere, a sistemului informational unic aferent asigurării obligatorii de răspundere civilă.

Prin urmare, indică reclamantul că BNAA avea posibilitatea să verifice toate informațiile prezentate de fostul director al BNAA - Ruslan Petrusenco, putînd astfel evita acuzațiile nejustificate de încălcare a legislației.

În conformitate cu pct.12 din hotărîrea CNPF nr. 50/8 din 30.11.2012 cu privire

la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă, perfectarea contractului de asigurare se va efectua în baza certificatului de înmatriculare. Astfel, intermediarii nu au voie să introducă în sistem alte date decât cele indicate în certificatul de înmatriculare, inclusiv de mîna în cazul unui certificat de înmatriculare temporar sau eliberat în regiunea transnistreană.

Este lipsită de temei și afirmația incorectitudinii calculului venitului ratat prezentat de reclamant. Or, pîrîtul a prezentat un înscris care nu este autentificat în modul corespunzător de lege, fiind doar un extras dintr-un registru electronic, veridicitatea conținutului căruia nu poate fi verificată.

Invocă reclamantul prevederile cu art. 14 din Cod civil, care statuiază că persoana lezată într-un drept al său poate cere repararea integrală a prejudiciului și indică că a prezentat raportul primelor de asigurare brute pentru perioada 01.01-31.12.2013 semnat și ștampilat de BNAA, care demonstrează suma primelor brute subscrise în anul 2013, în baza căruia a fost calculat venitul ratat.

Consideră reclamantul suma prezentată pentru prejudiciul material ca fiind unul real și întemeiată și care demonstrează că reclamantului i se cauzează un prejudiciu material zilnic.

Menționează reclamantul că în calitate de prejudiciu material nu solicită restituirea venitului ratat, ci cheltuielile pentru publicarea dezmințirilor prezentate de pîrît la sediul reclamantului, astfel, de 99000,00 lei se vor publica atîtea comunicate informative cîte vor fi necesare pentru restabilirea reputației sale profesionale, inclusiv în legătură cu nerespectarea deciziei Curții de Apel Chișinău de suspendare a deciziei Adunării Generale extraordinare a membrilor cu drepturi depline ai BNAA din 27.09.2013 și a scrisorii fără dată și număr a fostului director al BNAA - Ruslan Petrusenco.

Prin hotărîrea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție, cererea SRL "Grawe Carat Asigurări" a fost respinsă.

Prin decizia din data de 29.10.2014 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL "Grawe Carat Asigurări" și a fost menținută hotărîrea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție.

La data de 31.01.2015 SRL "Grawe Carat Asigurări" a depus recurs împotriva deciziei din data de 29.10.2014 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat instanțele inferioare corect au constatat aplicabilitatea Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare. Principalele argumente ale instanțelor inferioare care au dus la respingerea cererii de chemare în judecată au ținut de neprezentarea probelor că informațiile publicate în 11 surse mass-media (electronice și de tipar) sub titlul „BNAA: în șapte luni ale acestui an „Grawe-Carat Asigurări” a comis 450 de încălcări la încheierea contractelor de „Carte Verde” sunt defăimătoare, precum și că acestea au cauzat un prejudiciu.

Afirmă recurentul că ținînd cont de prevederile art. 7, 12 alin. (2) și 24 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare (în continuare, Legea nr. 64), hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 24.12.2012 cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare (în continuare, Hotărîrea nr. 7) și jurisprudența relevantă,

deciziile primei și celei de a doua instanțe sunt pasibile de a fi casate integral.

Menționează reclamantul că instanțele inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat Legea nr. 64.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64, persoana (inclusiv cea juridică) lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele funcții: este falsă; este defăimătoare; permite identificarea persoanei vizate de informație.

Indică recurentul că la materialele cauzei au fost anexate prescripțiile emise de Comisia Națională a Pieței Financiare în adresa Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule nr. 56/2 din 25.11.2013 și nr. 21/1 din 04.04.2014, emise după examinarea sub toate aspectele atît a circumstanțelor care au dus la sancționarea sa cu excluderea din sistemul Carte Verde, cît și a acuzațiilor pe fond ale BNAA.

La data de 25.11.2013, CNPF a constatat încălcarea flagrantă de către BNAA a normelor legale și statutare în legătură cu procedura de monitorizare în urma căreia s-au constatat preținsele 450 contracte de asigurare Carte Verde în legătură cu care s-ar fi aplicat în mod eronat categoria (tipul) autovehiculului. Așa cum, procedura prin care s-a constatat o informație sau alta a fost declarată ilegală, rezultatele acesteia urmînd analogia regulii „fructelor pomului otrăvit” de asemenea se vor considera inadmisibile. Suplimentar, CNPF a verificat la data de 04.04.2014 în particular, datele conform tuturor autovehiculelor indicate în cele 450 de contracte de asigurare Carte Verde și a constatat cu certitudine că acestea nu corespund adevărului, mai mult a stabilit că însuși BNAA a prezentat informații eronate sau incomplete în legătură cu așa presupusa aplicare incorectă a categoriilor autovehiculelor la încheierea polițelor de asigurare Carte Verde.

Invocă recurentul că constatările CNPF la data depunerii recursului n-au fost anulate de către o instanță de judecată, rămînînd obligatorii spre executare în strictă conformitate cu art. 9 alin.(1), lit. d) din Legea nr. 192 din 12.11.1998.

Relatează recurentul că după pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 pe care a recepționat-o la data de 05.11.2014, hotărîrea integrală a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 17.07.2014 de examinare a cererii de chemare în judecată de anulare a Adunării Generale extraordinare a membrilor BNAA din 27.09.2013 de excludere a ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări ” din Carte Verde cu retragerea autorizației de a elibera certificate internaționale de asigurare Carte Verde, instanța de judecată a decis ca admisibile și pertinente concluziile CNPF în legătură cu alegațiile BNAA (pag. 17 din hotărîrea judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 17.07.2014). BNAA a depus apel împotriva hotărîrii judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 17.07.2014, care la data depunerii prezentului recurs a fost restituit.

Menționează recurentul că conform prevederilor legale, urmează să se respecte principiul prezumției nevinovăției, care în cazul său a fost încălcat odată ce BNAA a difuzat în perioada 09-11 octombrie 2013 informația ponegritoare, fără a le verifica, la mai multe posturi de mass-media. De asemenea a fost încălcat și dreptul la apărare, deoarece abia după aproximativ 6 zile după difuzarea informației în mijloacele de informare în masă, i-a fost pusă la dispoziție toată documentația examinată în cadrul BNAA.

Relevă recurentul că conform prevederilor art.2 al Legii nr.64, prin ”defăimare” se înțelege răspîndirea informației false care lezează reputația profesională a persoanei. Astfel, orice informație care se dovedește a fi falsă și care este îndreptată

spre știrbirea reputației profesionale a unei persoane, inclusiv juridice, legată de activitatea acesteia este defăimătoare.

Menționează recurentul că a prezentat probe pertinente care confirmă faptul că cele invocate de BNAA nu corespund adevărului și că sursa informației este anume BNAA.

Afirmă recurentul că Legea nr.64 nu impune ca condiție determinantă pentru a reține caracterul defăimător al informației – condamnarea morală a persoanei de către opinia publică așa cum este reținută de instanța de fond.

Consideră recurentul că o asemenea circumstanță nu este nici măcar realizabilă, or cel defăimat este o entitate juridică și nu-i pot fi imputate per esență încălcarea normelor morale.

Referitor la prejudiciul moral, recurentul a menționat că concluzia instanței de apel este ilegală precum că ar exista răspundere pentru lezarea reputației profesionale a persoanei doar în cazul în care se întrunesc condițiile răspunderii delictuale prevăzute la art. 1398 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova. Astfel, nici art. 14 alin. (8) din Codul civil al Republicii Moldova, nici art. 7 alin. (3) din Legea nr. 64 nu condiționează existența simultană și cumulativă a informației defăimătoare și a unui prejudiciu imediat cauzat de aceasta. Or, nici una din normele legale citate nu impune defăimatului obligativitatea solicitării recuperării prejudiciului material sau moral, în aceeași măsură în care instanța de judecată nu este legată de existența oricărui prejudiciu pentru a constata caracterul defăimător al unei informații.

Menționează recurentul că scrisoarea fără dată și fără număr a fostului director al BNAA Ruslan Petrusenco, care a stat la baza deciziei de excludere a ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări ” din sistemul Carte Verde, urmează a fi examinat și ca un element a acțiunilor concurențiale. Acest fapt fiind indicat și în decizia Consiliului Concurenței nr. SSP-26 din 28 iulie 2014 care a constatat în acțiunile BNAA încălcarea legii concurenței anume prin discreditarea ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări”.

Așa cum, consecință iminentă a publicării unor informații acuzatoare de încălcare falsă a legislației, în legătură cu activitatea unei societăți comerciale poate reprezenta doar scăderea cifrei de afaceri, ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări ” a anexat la materialele cauzei probe pertinente - rezultatele financiare și cota de piață a asigurătorilor pe segmentul asigurărilor generale conform datelor furnizate de CNPF, care elucidează că GRAWE a pierdut 6 locuri după volum de vânzări și 3 puncte cota de piață anume din cauza limitării activității economice a ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări ”.

Invocă recurentul prevederile art. 14 din Codul civil al Republicii Moldova, care statuiază că reprezintă prejudiciu, pasibil de recuperare inclusiv și cheltuielile care urmează a fi suportate pentru restabilirea reputației profesionale pătate de BNAA. Nu este necesară demonstrarea faptului cauzării efective a prejudiciului, or, defăimarea prin caracterul său reprezintă acțiuni de influențare a opiniei publice care cauzează prejudicii în timp.

Menționează recurentul și art.16 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova, care prevede că orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Pct. 5 din Hotărîrea nr. 7, stabilește că informația răspîndită de mass-media poate conține exagerări și chiar provocări, însă trebuie să fie suficient de exactă pentru a nu dezinforma. Deci, libertatea de exprimare presupune astfel un drept la adevăr absolut, dar nu unul absolut la minciună, or, chiar în conformitate cu art. 32 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, libertatea exprimării nu poate prejudicia demnitatea/onoarea altei persoane.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cazul *Chauvy and others vs. Franța*, nr. 64915/01, unde în contextul plîngerilor conform art. 10 din Convenție, s-a recunoscut pentru prima dată că „dreptul persoanei la protecția reputației” constituie parte a „dreptului la protecția vieții private”, protejat prin art.8 din Convenție. Aceeași concluzie a fost expusă și în cauza *Pfeifer vs. Austria*, nr. 12556/03, în care suplimentar s-a statuat că statele au obligația pozitivă de a proteja dreptul individului la reputație.

Studiind materialele dosarului, Colegiul va admite recursul parțial, va casa parțial decizia din 29 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445, alin.(1), lit.b)CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că la data de 27.09.2013 s-a desfășurat adunarea generală extraordinară a membrilor Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule.(f.d.9-16) Adunarea a fost convocată în temeiul deciziei Consiliului de administrare al BNAA din data de 06.09.2013, 16.09.2013 și în conformitate cu prevederile art.art.43, lit.b); 44, 45 al Statutului Biroului Național.

Conform procesului verbal al adunării generale extraordinare a membrilor BNAA pe ordinea de zi a adunării au fost două subiecte și anume: examinarea situației privind ajutorul financiar temporar acordat către companiile de asigurări Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule și respectarea legislației în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă.

În urma dezbaterilor în cadrul celui de al doilea subiect s-a hotărît de a exclude ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări” SA din componența membrilor cu drepturi depline ai Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu retragerea autorizației de a elibera certificate internaționale de asigurare Carte Verde.(f.d.15)

Colegiul reține că în cadrul dezbaterilor celui de al doilea subiect de pe ordinea de zi a adunării extraordinare a BNAA au fost prezentate mai multe rapoarte, informații, inclusiv și scrisoarea directorului BNAA - Petrusenco Ruslan în care indică despre faptul că în cadrul analizei activității recurentului au fost depistate un șir de încălcări printre care: 459 de contracte au fost înregistrate conform categoriei A, însă conform datelor tehnice la determinarea modelelor de autovehicule, acestea fac parte din altă categorie anume C1-autocamioane cu masa totală maximă autorizată de pînă la 3,5 t; 239 contracte – zona I, abaterea înregistrată este 57696,40 lei/3558,38 euro; 155 contracte – zona II, abaterea înregistrată este 20240,04 lei/1252,20 euro; 65 contracte – zona III, abaterea înregistrată este 46713,76 lei/ 2908,40 euro; a fost stabilit greșit prima de asigurare la 16 contracte, astfel micșorînd-se prima de asigurare cu micșorarea categoriei; 16 contracte din zona III, abaterea înregistrată este 46713,76 lei/2908,40 euro și ca rezultat pentru perioada ianuarie-iulie 2013 s-

au înregistrat neajuns de primă de 401468,18 lei/24766,10 euro.(f.d.29)

Colegiul reține că conform cererii de chemare în judecată recurentul indică că anume scrisoarea directorului BNAA R.Petrusenco conține informații defăimătoare și anume aceasta a fost preluată de mijloacele de informare în masă și anume aceasta urmează a fi dezmințită și Colegiul va admite această solicitare și va contata faptul răspândirii informației defăimătoare, modificând în această parte decizia instanței de apel din următoarele considerente.

Prin prisma prevederilor art.4 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, art.32, alin.(1) al Constituției, art.10, alin.(1) al Convenției pentru apărarea drepturilor omului, rezultă expres dreptul oricărui de a se exprima.

Totodată, Colegiul reține că dreptul la exprimare nu este un drept absolut și impune anumite restricții.

Astfel, prin prima art.32, alin.(2) al Constituției, alin.(2), art.10 al CEDO sunt stabilite expres restricțiile dreptului la exprimare.

Libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (Iladyside către Regatul Unit, 07.12.1976, § 49). Cu toate acestea, libertatea de exprimare nu este absolută.

Colegiul reține că recurentul invocă faptul că informația defăimătoare a fost prezentată de intimat în scrisoarea fără dată și fără număr a directorului BNAA adresată Consiliului de administrație a BNAA și Colegiul va reține acest argument din următoarele considerente.

Din materialele dosarului rezultă că scrisoarea fără dată și fără număr a directorului BNAA către Consiliul de administrare a BNAA a fost prezentată pentru a face un raport pe marginea temei din punctul doi al ordinii de zi a ședinței extraordinare și anume respectării legislației în domeniul de asigurare la încheierea contractelor de asigurare Carte Verde.

Dar, Colegiul indică că scrisoarea dată a fost preluată ulterior de mijloacele de informare în masă pierzându-și astfel calitatea de ”scop lucrativ” de ”uz intern”. Ori, fiind preluată de mass-media aceasta a devenit cunoscută publicului care a primit-o ca o informație pentru sine și nu ca o scrisoare de uz intern.

Totodată Colegiul indică că informația dată este defăimătoare din următoarele considerente.

Conform materialelor dosarului (f.d.187 vol.I) Comisia Națională a Pieții Financiare a emis hotărârea nr.448 publicată în Monitorul Oficial la data de 11.04.2014 cu privire la prescrierea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule de a respecta prevederile legale și a hotărât de a prescrie organele de conducere a BNAA în scopul anulării hotărârii din 27.09.2013 privind sancționarea ÎMCA ”Grawe Carat Asigurări” prin excluderea din componența membrilor cu drepturi depline a BNAA.

Prin prisma art.2 al Legii nr.414 din 22.12.2006, Comisia Națională a Pieții Financiare este *autoritate de supraveghere*.

Astfel, după verificarea datelor prezentate de conducerea BNAA în scrisoarea prezentată Consiliului de administrare a BNAA a stabilit că aceasta nu corespunde adevărului și a prescris BNAA în vederea înlăturării acestor încălcări.

În asemenea, circumstanțe, Colegiul reține că s-a stabilit cu certitudine că scrisoarea contestată nu mai are un statut uz intern, ci a fost prezentată publicului, iar informația ce se conține în aceasta este defăimătoare.

Colegiu reține că prin prisma art.7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare se diferențiază trei tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale și anume răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte; răspîndirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; injuria.

În speță avem răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte. Răspunderea juridică pentru răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin rectificarea sau dezmințirea informației.

Articolul 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare se referă la „dezmințire” ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat.

La fel, Colegiul indică că răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informația răspîndită cumulează toate trei condiții enumerate în alin. (2) al art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, și anume: dacă informația este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

La caz, Colegiul indică că informația prezentată de directorul BNNA R.Petrusenco către consiliul de administrare a BNAA a fost preluată de mijloacele de informare în masă. Acest fapt se confirmă prin extrasele din ziarele anexate la materialele dosarului și extasele de pe portalurile online, care au preluat informația dată.(f.d.129,175-186)

Totodată, Colegiul reține că în informația dată se conțin date false, motiv din care instanța de recurs o consideră defăimătoare și care atentează la onoarea și reputația profesională a recurentului.

Astfel, în informația prezentată de directorul R.Petrusenco consiliului de administrare a BNAA se indică despre inexactitatea încheierii a 459 de contracte de asigurare Carte Verde de către recurent.(f.d.29)

Ulterior, recurentul a efectuat o verificare privind corectitudinea încheierii contractelor de asigurare Carte Verde și s-a stabilit inexactități la încheierea a 299 contracte.(f.d.37-44)

Astfel, Colegiul reține că una din condițiile informației care se consideră defăimătoare și care poate leza onoarea și reputația profesională este ca aceasta să nu corespundă adevărului. Din cele indicate supra este evident faptul că informația privind incorectitudinea încheierii contractelor de asigurare Carte Verde prezentată consiliului de administrare BNAA este falsă, ori urmare a verificării efectuare de către recurent s-au stabilit inexactități la încheierea contractelor de asigurare Carte Verde doar la unele contracte.

Aici, Colegiul mai menționează că deși inexactitatea informației prezentate consiliului de administrare a BNAA se referă doar la numărul contractelor care au fost încheiate, informația dată a fost apreciată în ansamblu și membrii consiliului de administrare, precum și cititorii preluîndu-o din mijloacele de informare în masă au luat-o ca o informație integră, mai mult că numărul de contracte este acela care a atras atenția și a făcut concluzia despre activitatea recurentului în ansamblu.

În asemenea circumstanțe, când informația despre contractele de asigurare Carte Verde încheiate de recurent nu corespunde realității, Colegiul apreciază informația dată ca fiind una falsă.

Totodată, Colegiul apreciază informația dată ca fiind una defăimătoare, care a avut impact asupra reputației recurentului.

Aceste două condiții descrise supra cumulate cu a treia condiție privind cunoașterea sursei fac ca informația din scrisoarea directorului BNAA către consiliul de administrare BNAA să fie una care lezează onoarea și reputația profesională a recurentului.

În concluzie, Colegiul indică că din materialele dosarului s-a stabilit cu certitudine că informația prezentată de directorul BNAA către consiliul de administrare BNAA este una falsă, defăimătoare pusă de dispoziție de directorul BNAA și preluată ulterior de mijloacele de informare în masă și care lezează onoarea și reputația profesională a recurentului.

În asemenea circumstanțe, Colegiul reiterează că solicitarea recurentului privind constatarea faptului lezării reputației profesionale este întemeiată și va fi admisă.

Totodată, recurentul a solicitat în cererea de chemare în judecată dezmințirea informației și Colegiul va admite această solicitare din următoarele considerente.

Prin prisma art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, dezmințirea este o infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității, a faptelor care au fost prezentate greșit.

Astfel, dat fiind faptul că informația care a fost prezentată de directorul BNAA către consiliul de administrare nu corespunde adevărului și este una defăimătoare, Colegiul va dispune dezmințirea ei prin obligarea directorului BNAA să transmită o scrisoare consiliului de administrare a BNAA cu conținutul "Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole, prin prezenta dezmințe toate informațiile răspândite prin scrisoarea fostului director Ruslan Petrusenco fără data și fără număr adresată Consiliului de administrație a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicole. Informațiile respective sunt neadevărate și nefondate".

Colegiul reiterează că urmează să fie publicat anume acest conținut de dezmințire odată ce recurentul o solicită, o acceptă și aceasta reprezintă o dezmințire în aprecierea sa.

Totodată, această dezmințire urmează să aibă loc prin metoda în care a fost răspândită adică prin adresarea unei scrisori de către BNAA către consiliul de administrație a BNAA.

Referitor la comunicatul de presă Colegiul reiterează că răspândirea informației defăimătoare nu a avut loc printr-un comunicat de presă, informația din scrisoarea directorului BNAA fiind preluată de mass media, dar nu răspândită nemijlocit către acestea.

Astfel, Colegiul consideră rezonabil ca dezmințirea să fie efectuată prin obligarea transmiterii scrisorii de către BNAA către consiliul de administrație a BNAA, care ar putea fi preluat ulterior de mass media.

Referitor la solicitarea privind repararea prejudiciului material solicitat de recurent, Colegiul reiterează că instanțele inferioare corect au respins această

solicitare și va menține decizia recurată în această parte din următoarele considerente.

Conform solicitărilor inițiale și concretizate ulterior, recurentul solicită încasarea de la intimat a prejudiciului material în sumă de 100000 lei și anume 99000 lei ce constituie costul campaniei publicitare speciale cu titlu de despăgubiri pentru cheltuielile ce urmează a fi suportate și 1000 lei prejudiciul moral suferit de managementul recurentului.

Aici, Colegiul reține că instanțele inferioare corect au stabilit că recurentul nu a prezentat nici o probă care ar confirma faptul că informația din scrisoarea în litigiu a adus un prejudiciu material și moral companiei și că compensarea dată nu face parte din cazurile stipulate la art.1398 Cod civil.

Mai mult decât atât, recurentul indică că suma de 99000 lei constituie costul unei campanii de dezmințire, iar în esență sa repararea prejudiciului are menirea de a repara ceva lezat, să compenseze ceva la ce s-a adus atingere și nu de investiție așa cum dorește recurentul. Ori, investirea sumei date în precum că dezmințirea informației defăimătoare nu este nimic altceva decât o companie de îmbunătățire a imaginii recurentului, care este diferită ca finalitate de cea a dezmințirii informației defăimătoare.

La fel și suma de 1000 lei care trebuie să aibă un caracter de satisfacere a unui prejudiciu suportat, dar nu pentru restabilirea reputației, ceea ce va fi realizat prin dezmințirea informației defăimătoare.

Din cele indicate *supra*, Colegiul va admite recursul și va casa parțial decizia din data de 29.10.2014 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție în partea ce ține de constatarea faptului lezării reputației profesionale și dezmințirea informației, în rest va menține decizia recurată.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit. b), 445, alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" împotriva deciziei din 29 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează decizia din 29 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" SA împotriva Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule mun.Chișinău privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată, *în partea* ce ține de constatarea faptului lezării onoarei și reputației profesionale și dezmințirea informației și în această parte se emite o nouă hotărîre prin care:

cererea ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" SA împotriva Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule mun.Chișinău privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale se admite și se constată faptul lezării onoarei și reputației profesionale a ÎMCA "Grawe Carat Asigurări" de către Biroului Național al

Asiguratorilor de Autovehicule mun.Chișinău și se obligă Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule mun.Chișinău să transmită o scrisoare Consiliului de Administrație a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule mun.Chișinău cu conținutul ”*Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, prin prezenta dezmente toate informațiile răspândite prin scrisoarea fostului director Ruslan Petrusenco fără data și fără număr adresată Consiliului de administrație a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule. Informațiile respective sunt neadevărate și nefondate*”.

În rest decizia din data de 29.10.2014 a Curții de apel Chișinău și hotărârea din data de 29.05.2014 a judecătoriei comerciale de circumscripție se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de ședință

Svetlana Novac

Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală